

Po trobentice . . . !

(Spisal Stánon.)

Bilo je nekaj dnij pred Veliko nočjo. Sneg je bil že skoro popolnoma skopnel, le tu in tam v kakem senčnatem kraju so še bliščale bele lise. Toplo pomladansko solnce je prijetno ogrevalo orjavele rušnje, iznad katerih je bil odlezel sneg; na osojnih krajih so se že prikazovale iz zemlje nežne glavice pomladanskih prvencev.

Rahla sapica je dihala in majala brsteče mladike po drevju. Vse se je prebujalo. Iz gozda, kjer je bilo po zimi vse takó tiho in mrtvo, se je glasil ščinkovec s svojim jarnim petjem, in v grmovju mu je odgovarjala penica s svojo tiho, dobrovoljno pesmico.

Vilanove Tinice niso mogli več udržati doma. Nič več je niso veselile igre v sobi; vse igrače, katere ji je prinašala po zimi teta iz mesta — one punčike bistrh očesec in gladkih, rumenih lasec, visoke, umetno zidane hiše, mnogovrstne živali, svitla kuhinjska posoda — vse, vse je ležalo v miru, razmetano po vseh kotih. Zajčke in voličke je vlačil mladi kuže po hiši, premetaval jih je in stresal, a mucika se je igrala z ovčico iz kavčuka, stiskala jo s tačicami, da je reva vselej žalostno zameketala.

V sredo popoldne je pritekla Tinica k materi v kuhinjo.

»Oh mama, mama, kaj ne, da pojdem tudi jaz jutri?«

»Kam pojdeš neki?«

»Z drugimi v gozd po trobentice.«

»S katerimi?«

In Tinica je začela po vseh ovinkih sopihajoč pripovedovati, da pojdeti jutri Lončarjeva Franica in Malijeva Rezika v gozd po trobentice, katere bosta posušili in jih nesli Kordežu, ki jima bo dal zanje denarjev. Končno se je obesila mamici za roko in jo proseč pogledala:

»Kaj ne, mamica, da smem tudi jaz z njima?«

— »Boga zahvali, dete, da ti ni treba hoditi. Mrzlo je še zunaj in lahko bi se prehladila.«

»Naj grem, mama, naj grem; saj se bom dobro oblekla in gorke črevlje bom obula.«

— »Ne, Tinica, nikar ne hodi, le doma bodi! Lončarjeva in Malijeva ne vesta dobro po gozdu, lahko bi kam zašle.«

»O ne, mama, saj bosta šla tudi Cirilova Zorka in Rajko z nami.«

— »No, potem pa že smeš iti, samo varuj, da se ne prehladiš in predolgo ne smete ostati v gozdu. Sedaj pa glej, da še nocoj spraviš v red igrače, katere si vse razvlekla. Če niso do jutri vsaka na svojem mestu, ostati moraš doma.«

Da bi bili videli takrat Vilanovo Tinico! Še nikdar ni bila tako pridna, kakor takrat. Nič se ni zmenila za psička, kateremu menda ni prav ugajalo, da mu jemlje Tinica lične zajčke, ki so se mu tako radi dali mikastiti in stresati. Tudi muciki se je pokadilo pod nos, ko ji je vzela Tinica ovčico.

Hodila je nekaj časa za deklico, godla in se ji prilizovala, toda Tinica se niti zmenila ni za njo. Užaljena je odšla mačica iz sobe in se raztegnila po nizki strehi na svinjaku, kamor je upiralo popoldansko solnce svoje žarke.

Krasno pomladansko jutro je bilo, ko so se odpravile drugi dan naše deklice v gozd. Kako radostne so bile, da so mogle zapustiti zaduhlo sobo in iti na prosto, pod milo nebo! Najbolj pa so se veselile, da je šla z njimi tudi Cirilova Zorka. — Bila je Zorka hči bogatih starišev in je hodila v mestu v šolo. Sedaj je prišla na velikonočne počitnice. Vedela je že več od svojih tovarišic, ki so bile ostale v domači šoli, in bila je tudi lepše oblečena od njih. Toda pri vsem tem ni bila Zorka prav nič ošabna in prevzetna ter ni prezirala svojih tovarišic.

Ko je zvedela, da gredó Lončarjeva, Malijska in Vilanova v gozd po trobentice, pridružila se jim je takoj tudi ona. Deklice so se veselile njene družine, saj so vedele, da bodo zvedele od nje zopet veliko novega.

Rahla sapica je pihljala, ko so hitele deklice proti gozdu. Lončarjeva in Malijska sta nesli vsaka svojo posodo za trobentice, tudi Vilanova Tinica je bila vzela malo košarico, češ, da hoče nabirati cvetlice za svoji revnejši tovarišici. Cirilova Zorka in Rajko pa sta hotela nabrati v gozdu prvih pomladanskih cvetlic, da okrasita z njimi domači Marijin oltarček.

Že takoj na kraju gozda, ob vznožju položnega osojnega holmca se je ustavila naša družba. Pod brstečim drevjem in grmičevjem je bilo vse polno rumenih trobentic. Kakor zlat pas obkrožale so zeleneče leščevje in češminje svetlorumene cvetlice, povešajoč ponižno glavice k zemlji, kakor bi se še ne upale prepustiti veselemu pomladanskemu življenju, kakor bi še gledale nazaj v svojo zibelko zemljo, kjer so prespale mrzlo zimo. Med suhim stlačenim listjem so pognale iz zemlje svoje nežne zelene liste, kakor bi hotele pokriti žalostno rjavo rušnjo s svojim svetlozelenim, svežim listjem. Sapica je pihljala in ljubko so se pozibavali trobenticam podobni cvetovi, kakor bi hoteli razglašati in naznanjati, da se pričinja pomlad, kakor bi hoteli piskati veselo — Alelujo.

Stotisoč tam trobentic piska
Glasan pozdrav domu v nebo.

»Cvetlice, cvetlice, glejte jih, trobentice!« vskliknila je Vilanova Tinica vesela, ko je zagledala po dolgi jednolični zimi zopet pisane cvetlice. Kar pokleknila je na tla in začela kopati z nožičem trobentice ter jih nabirati v košarico. Tudi Lončarjeva in Malijska sta se lotili nabiranja. Cirilova dva pa sta šla dalje po gozdu, da nabereta še drugih cvetlic za Marijin šopek.

Zelo prijetno je bilo v gozdu.

Košate bukve so že gnale na spodnjih vejah svoje nežne lističe, tudi na drugem drevju in grmovju je že pokalo popje. Po vejah so skakali ptiči in glasno prepevali. Globoko v gozdu se je glasila kukavica, a po cveticah so frfotali rumeni metulji, sedali na cvetove kimajočih trobentic in se lahkotno pozibavali. Rahla sapica je dihala v zraku, katerega so napolnjevale najlepše vonjave.

Deklice so hitele z delom. Lončarjeva je imela kmalu polno posodo, Malijeva je kopala zadnje, nenavadno lepe in velike cvetlice. Vilanova Tinica je bila počasnejša; ker je bila manjša od svojih tovarišic, ni ji šlo delo tako urno od rok. Pri deblu debele bukve je ruvala izmed korenin dolge robide posebno lepo trobentico, ko sta se vrnila Cirilova dva.

Rajko je hitel naprej, držeč v jedni roki krasen pomladanski žefran, a v drugi vse polno marjetic in zvončkov. Zorka pa je bila dobila na visoki skali pisan avrikelj, katerega je namenila poviti v sredo šopka.

»Glejte, kako lepe cvetlice sva dobila!« klical je Rajko že od daleč.

»Jej, jej, saj res, saj res!« začudili sta se Lončarjeva in Malijeva, ki sta že bili napolnili svoji košarici. Ko je zagledala Vilanova Tinica Zorko in Rajka, popustila je tudi ona kopanje.

Vsa družba se je vrnila proti domu.

»Hitro ste jih nabrale«, rekla je Zorka in pogledala vsem trem v košarice.

»Saj jih je prijetno nabirati, ker so tako lepe,« pristavila je Lončarjeva. — Zorka jim je začela nekoliko natančnejše opisovati cvetlice:

»Dà, ličnost in prijaznost odseva iz teh nežnih pomladanskih hčerk. Vsak cvet ima drobno cevko, ki tiči v zeleni čaši, a zgoraj se razširi v rumen venec, sestavljen iz peterih lističev. Te mične zareze v sredi venca, ta zlato-obrobljena zvezdnata votlina v cevi podaje trobenticam nekaj notranjega, skritega, tajnega; nasprotno pa izraža ta razprostrtost in prostost venca nekako otroško odkritosrčnost in nedolžnost. — Toliko jih raste skupaj, podobne so pridnim sesticam, ki se ljubijo med seboj. A drobne cvetlice so tudi ponižne, kajti boječe in skromno povešajo svoje glavice, kakor sramežljivi otroci.«

»Zorka, kako se imenuje pa tista cvetlica, ki si jo ti dobila?« vprašala je Vilanova Tinica, radovedno ogledujoč mično cvetko.

»Vidite, to je avrikelj, ki raste bolj redko po pečinah in skalovjih. V sorodu je s trobentico, vendar se razlikuje od nje, da ima debelejše, kakor z moko potresene liste in baržunaste, lepo dišeče cvete.«

»Kaj so si tudi cvetlice v sorodu, Zorka?« vprašal je Rajko sestrico, ker je to danes šele prvič slišal.

»Seveda, seveda! Vse cvetlice, ki so si v čem podobne, združili so učeni možje v jedno družino, zato so si cvetlice jedne družine sorodne.«

»Potem so pa v sorodu s trobenticami tudi tiste cvetlice na trati pod našo hišo, ki jim pravimo ovčice. Saj so prav take ko trobentice, le stebila nimajo«, rekla je Lončarjeva Franica.

»Tudi, tudi; saj spadajo i one v družino, kateri so nadeli učeni možje ime jeglič.«

»Zorka, zakaj pa kupuje Kordež samo trobentice, ovčic pa, ki so trobenticam v sorodu, ne mara?« vprašala je Malijeva Rezika.

»V neki knjižici, ki so mi jo darovali v mestu gospod učitelj, sem čitala, da ima trobentica v sebi zdravilno moč. Zlasti čaj iz njenih posušenih cvetov je znan, ker zdravi glavobol. V lekarnah pa delajo iz teh cvetlic še druga zdravila. Kupujejo pa samo trobentice zato, ker druge cvetlice te družine nimajo take zdravilne moči.«

Še veliko lepega je vedela povedati Zorka svojim tovarišicam, katere so jo zvesto poslušale.

Ko so pa prišle domov, darovala je Vilanova Tinica nekaj svojih cvetlic Lončarjevi, nekaj pa Malijevi, kateri sta ji bili zanje iz srca hvaležni.

Celo popoldne je bila oni četrtek Vilanova Tinica nenavadno vesela. Gotovo jo je navdajala zavest, da je nekoliko pomagala svojim revnima znankama. A tudi mami ni oni dan nič nagajala, ampak pomagati jim je hotela, kjerkoli je mogla. Saj jim je morala biti hvaležna, da so jo pustili v gozd po trobentice, kjer je bilo — kakor je vedno in vedno pripovedovala — tako prijetno

